

N:o 78.

Ank. till Riksd. Kansli d. 3 Maj 1870, kl. 6 e. m.

Utlåtande öfver väckt motion om förändring af uppvärmnings- och luftvexlingsanstalterna i Första Kammarens sessionsrum.

(R\A.)

Med anledning af en inom Första Kammaren af Friherre *Corftz Beck-Friis* väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 49), deri blifvit föreslaget, att Fullmäktige i Riksgälds-kontoret måtte få sig uppdraget att låta förändra eller förbättra Första Kammarens uppvärmnings- och luftvexlingsanstalter så, att värmen blefve mindre tryckande och att för helsan skadligt luftdrag må undvikas, har Utskottet anmodat bemälde Fullmäktige att, efter inhemtande af sakkunnige personers yttrande i ämnet, föreslå de åtgärder, som kunna finnas ändamålsenliga för de öfverklagade olägenheternas afhjelpande; och hafva Fullmäktige, med öfverlemnande af särskilda utaf Ingeniören *E. A. Wiman* och Professoren Friherre *A. H. Fock*, uppå Fullmäktiges anmodan, afgifna yttranden, rörande sättet att afhjelpa berörda olägenheter af uppvärmnings- och luftvexlingsanstalterna ej mindre i Första än äfven i Andra Kammarens sessionsrum, hemställt, att Fullmäktige måtte få sig uppdraget, att, med ledning af såväl redan verkställda försök, som ock den erfarenhet, hvilken dels under Riksdagens sammanvaro och dels vid fortsatta undersökningar ytterligare kunde vinnas, söka under tiden intill nästa riksdag på lämpligaste och ändamålsenligaste sätt bereda en sådan förbättring i uppvärmnings- och luftvexlingsanstalterna, att de dermed förenade olägenheter må förekommas.

Bih. till Riksd. Prot. 1870. 4 Saml. 1 Afd. 38 Häft.

Med hänvisning till ofvanberörda, härjemte bifogade yttranden af Ingeniören Wiman och Professoren Friherre Fock, får Utskottet tillstyrka:

att Riksdagen måtte uppdraga åt Fullmäktige i Riksgälds-kontoret att genast efter innevarande riksdags slut låta vidtaga de åtgärder, som må finnas mest lämpliga och ändamålsenliga för att försätta uppvärmnings- och luftvexlingsanstalterna i Kamrarnes sessionsrum i sådant skick, att de öfverklagade olägenheterna må för framtiden undvikas.

Stockholm den 3 Maj 1870.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.

Till Herrar Fullmäktige i Riksgälds-kontoret.

På grund af erhållet uppdrag att söka utröna orsakerna till de under innevarande riksdag öfverklagade olägenheterna vid luftvexlingsapparaten för Första Kamraren, har jag såväl under pågående plena som å tiderna mellan dessa anställt försök och iakttagelser, vid hvilka verkningarne af apparaten blifvit observerade under flerahanda förändringar i afseende å densammas verkningssätt. Af dessa observationer har jag ansett mig kunna sluta, det alla de å än den ena, än den andra platsen inom Kamraren bemärkta luftrörelser, hvilka jag denna riksdag varit i tillfälle konstatera, kunna tillskrifvas det sätt, på hvilket luftinpressningen eger rum, alldenstund desamma visat sig regelmessigt variera med de förändringar, som från ena stunden till den andra under observationernas fortgång blifvit vidtagna i afseende å den inströmmande luftens temperatur, hastighet och riktning. Sålunda hafva meranämnda luftrörelser tilltagit, i samma mån den inpressade luften haft stor hastighet, samt i samma mån dess värmegrad varit lägre än den för tillfället i rummet rådande. Den plats, å hvilken draget observerats, har förändrats med samma omständigheter: den inblåsta luften har nedsjunkit till golvet på större eller mindre afstånd från inloppsöppningarne, beroende af variationerna i dess hastighet, riktning och värmegrad. Då dess temperatur varit lika med eller högre än rummets, har ingen olägenhet försports; men detta fall har i år ytterst sällan kun-

nat förekomma. Till följd nemligen af de under sommaren gjorda tilläggen vid värmeapparaten, afsedda att skydda Kammararens ledamöter för de kalla ytterväggarna, har man nu måst ventilerade både kraftigare och med svalare luft än under föregående år. Genom en för stark uppvärmning af dessa väggar steg dessutom under Riksdagens första plena, innan erfarenhet härutinnan hunnit förvärfvas, temperaturen i rummet till en besvärande grad, hvilken olägenhet framkallade nödvändigheten af ännu kraftigare ventilering, än eljest varit af nöden, samt deraf följande förstorade obehag. Med en måttlig uppvärmning af väggarna visade sig sedan, att ventileringsapparaten förmådde hålla temperaturen inom salen mellan passande gränser. Den enda olägenhet vid anordningen, som återstår att afhjelpa, synes derföre utgöras af det med ventileringen följande draget. För dettas upphäfvande torde, på grund af hvad här ofvan anförts såsom dess antagliga orsaker, intet annat medel kunna ifrågakomma, än att fördela den friska luften öfver en betydligt större yta, genom hvilken den må få tillfälle inkomma med möjligast minsta hastighet. På något detaljeradt förslag till förverkligandet af denna plan torde jag likväl nu icke böra inlåta mig, så mycket mindre som dess utförande på tillfredsställande sätt under pågående riksdag väl kan anses möta alltför stora svårigheter.

Stockholm den 16 Mars 1870.

E. A. Wiman.

Då, förmedelst ventilationsluftens inledning genom ett större antal öppningar, erbjudande en betydligt ökad inströmningsarea mot hvad hittills varit fallet, en deremot svarande förminskning i hastigheten måste uppkomma; och då vidare genom dessa inströmningsöppningars större fördelning en likformigare luftvexling bör vara att förvänta, så anser jag goda skäl vara för handen att vidtaga den af Herr Wiman här ofvan antydda anordningen, hvilken, om den riktigt utföres, utan att blifva särdeles kostsam, enligt min öfvertygelse bör i väsendtlig mån bidraga till undanröjandet af de ännu kvarvarande olägenheterna af luftvexlings-apparaten.

Stockholm den 14 April 1870.

A. H. Fock.